

Tiltaksplan for klima 2022 – 2026

Innhold

Smart Kongsvinger	1
Store byggeprosjekter	1
Bygg og anlegg	2
Transport og grønn mobilitet	4
Forbruk, avfall, sirkulærøkonomi, innkjøp	6
Landbruk	8
Klimatilpasninger og by- og tettstedsutvikling	9
Formidling og dialog	11

Smart Kongsvinger

Kongsvinger kommune har en satsning på Smart kommune og har i den forbindelse etablert et eget Smartkommune program. I forbindelse med oppstart av alle tiltak i tiltakslista skal ansvarlig enhet melde ifra til et eget Smartkommune-team, for en vurdering av om tiltaket også bør bli et Smartkommune-prosjekt.

Smart Kongsvinger er etablert for å bidra til at Kongsvinger når målene for tjenesteleveranser og samfunnsutvikling ved å tenke samskaping, digitalisering og bærekraft på alle nivå i organisasjonen.

Prosjektene i Smart Kongsvinger skal sikre at kommunen tenker helhetlig og langsiktig på tvers av kommunal- og tjenestoområder og bidra til at initiativ og ideer internt i organisasjonen løftes til rett nivå.

Gevinstene skal komme samfunnet til gode ved at det velges bærekraftige løsninger med positive klima og miljøeffekter.

Har tiltaket disse 3 kjennetegnene er det sannsynlig at det også vil inngå som et Smart Kongsvinger-prosjekt:

1. Være bærekraftige med fokus på klima- og miljøeffekter
2. Inkludere samarbeid med næringsliv, akademia og innbygger
3. Bidra til å utvikle effektive tjenester og løsninger ved å bruke teknologi på innovative måter

Store byggeprosjekter			
Tiltak	Enhet	Finansiering	År
Videre arbeid med gang- og sykkelbru over Glomma for å avklare kostnadsramme, eierform og finansiering.	Miljø og samfunnsstaben	Utredningsarbeidet finansieres via Kongsvinger2050 midler.	2022 →

Bygg og anlegg

Tiltak	Enhet	Finansiering	År
Energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse			
80 % av kommunal bygningsmasse knyttes til SD-anlegg (SD = sentral driftskontroll)	KKEiendom	Forutsetter investerings- og vedlikeholdsmidler	2026
Kommunen viderefører og intensiverer aktiviteter innen energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse.	KKEiendom	Forutsetter investerings- og vedlikeholdsmidler	2022 →
Fossilfrie bygg og anleggsvirksomhet			
Ved nye byggeprosjekt vil tilbyder som kan tilby fossilfrie bygg/anleggsvirksomhet bli prioritert. Gjennomføres i samarbeid med RIIK som lager mal for implementeringen. Fossilfrie bygg/anlegg må inngå som kvalifikasjonskrav ved kontrakt	KKEiendom og RIIK	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Fossilfrie bygg/anlegg må ligge som standardformulering i alle anbudsdokumenter. Anbudsdokumentene revideres	KKEiendom og RIIK	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
IKS`er prioriterer tilbydere som kan tilby fossilfrie bygg/anleggsvirksomhet på bygg-/anleggsplasser.	GIR, GIVAS		2024 →
Klimabudsjett			
Det skal lages klimabudsjett for alle kommunale byggeprosjekter over 50 MNOK, som gir grunnlag for sammenligning i et klimaperspektiv.	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Det skal tilstrebes å velge mest mulig klimavennlige materialer i alle kommunens bygge- og anleggs prosjekter.	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Miljømål materialbruk			
Det må lages en helhetlig veileder med sjekklister (verktøykasse) for miljømål i kommunale byggeprosjekt.	KKEiendom	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2023
Forut for rivning av kommunale bygg skal muligheten for gjenbruk av selve bygget, materialer og inventar vurderes	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →

Ved egnede nye byggeprosjekter vil det vektlegges: <ul style="list-style-type: none"> • Materialer med lav klimafotavtrykk • Passivhusstandard • Bream very good prinsipper (evt sertifiseringer) 	KKEiendom	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Miljømål energibruk			
Innføring av energiledelse på overordnet plan i Kongsvinger kommune (planlegging, gjennomføring, evaluering)	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2023
Gjennomføre en utvida enøk-analyse inkludert analyse av fornybar energikilder (solfanger, fjernvarme, bergvarme/jordvarme, solcelle o.l.) for kommunale bygg. Ønskelig med samarbeid med for eksempel høyskolen eller videregående skoler.	KKEiendom	Kostnad estimert til 1 000 000. Det er to finansieringskilder: 1.Finansieres av investerings- og vedlikeholdsmidler 2.Finansieres ved bruk av kommunens klimamidler	2022
Veibelysning oppgraderes til LED-belysning.	Miljø og samfunn	Forutsetter investerings- og vedlikeholdsmidler	2026
Pilotprosjekt			
Planlegge etablering av et byggeprosjekt som har høye miljøambisjoner og kan demonstrere nye miljøvennlige løsninger (f.eks nullutslipp). Prosjektet skal demonstrere og motivere til lignende satsninger, både i kommunen og andre steder. En viktig hensikt er å demonstrere ny teknologi, nye løsninger, nye transportmønstre, botilbud tilpasset alle aldersgrupper, høy bruk av IKT-løsninger osv.	De aktuelle kommunalområdene	Forutsetter investerings- og vedlikeholdsmidler	2023
Det gjennomføres minst to prøveprosjekter med vannbesparende utstyr/løsninger både i boliger og offentlige bygg/næringsbygg	KKEiendom	Forutsetter investerings- og vedlikeholdsmidler	2026

Transport og grønn mobilitet

Tiltak	Enhet	Finansiering	År
Nullutslippskjøretøy			
Kommunen anskaffer nullutslippskjøretøy i forbindelse med nyanskaffelser. Dette inkluderer biogassdrift dersom det opprettes fyllestasjon i kommunen.	Miljø og samfunn		2022 →
IKSer anskaffer nullutslippskjøretøy der dette er mulig.	GIR/GIVAS	GIR og GIVAS: finansier gjennom selskapets ordinære budsjetter	2022 →
Kommunen tar initiativ til gjennomføring av et pilotprosjekt med formål å minimere utslipp fra massetransport, f.eks. steinprodukter.	Miljø og samfunn	Kostnad er ukjent. Finansieres via samarbeid med næringsbedrift. Gjennomføring er avhengig av ekstern finansiering, f.eks. klimasats	2025 →
Utrede løsning for elbilpool for ansatte og eventuelt innbyggere	Miljø og samfunn	Kostnad er ukjent. Finansieres gjennom administrative ressurser.	2023
Infrastruktur for nullutslipp			
Utarbeide en plan for infrastruktur for el/biogass/hydrogen og eventuelt andre nullutslippsteknologier både for personbiler og vare- og nyttetransport.	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022
Delta i Østlandssamarbeidets prosjekt «Grønne næringstransporter på Østlandet»	Miljø og samfunn	Finansieres av Østlandssamarbeidet. Det er søkt klimasatsmidler fra Miljødirektoratet til prosjektet	2022
Bidra i Osloregionens prosjekt «Energistasjoner for grønn næringstransport»	Miljø og samfunn	Finansieres av Osloregionen. Det er søkt klimasatsmidler fra Miljødirektoratet til prosjektet	2022

Vurdere og evaluere årlig behov for ladestasjoner tilknyttet kommunale og kommunalt administrerte parkeringsplasser.	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Tilrettelegge for grønn mobilitet gjennom økt gang- og sykkeltrafikk			
<p>Kommunen skal legge til rette for at flere ansatte og innbyggere velger gange, sykkel eller kollektivtransport til/fra jobb og fritidsaktiviteter ved å sørge for</p> <ul style="list-style-type: none"> • sammenhengende sykkelnett med snarveger • større fokus på vedlikehold • bedre vinterdrift • leiemulighet av sykkel • trygge sykkelparkeringer 	Miljø og samfunnsstaben, Areal og byutvikling	<p>Dette er et kontinuerlig arbeid. Revidert handlingsplan for sykkel og handlingsplanen knyttet til Gåstrategien vil gi grunnlag for prioritering av tiltak som grunnlag for budsjettprosessen hvert år. Ligger også muligheter for finansiering via fylkeskommunale sykkelbmidler på 6 millioner i peiroden 2022-2025.</p>	2022 →
Revidere handlingsplan for sykkel	Miljø og samfunnsstaben, areal og byutvikling	Finansieres ved bruk av administrative ressurser	2022
Gjennomføre en ordning hvor innbyggere kan låne el-sykkel på Bua/biblioteket	Bua og biblioteket	Finansieres ved bruk av administrative ressurser	2022
Gjennomføre velreist 2.0-kampanje som en del av kommunens holdningsskapende arbeid for økt klimavennlig mobilitet i kommunen	Miljø og samfunnsstaben	Kostnad ukjent. Finansieres ved bruk av administrative ressurser. Finansieres gjennom samarbeid med blant annet Gjøvik?	2022
Gjennomføre pilotprosjekt innen elsykkel/-sparkesykkel med virksomheter i Kongsvinger som har en del ansatte. F.eks. virksomheter som er plassert på Rasta.	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser	2023
Gjennomføre handlingsplanen knyttet til Kongsvinger 2050	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser	2022 →
Få på plass en leasingordning for elsykkel for kommunens ansatte	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser	2022
Videreføre samarbeidet om Kongsvinger som sykkelby	Miljø- og samfunnsstaben	Finansieres ved bruk av administrative ressurser	

Delta i forskningsprosjektet Walkmore	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser	2022 →
Lage en gåstrategi, inkludert handlingsdel	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser	2022
Gjennomføre Beintøft-kampanje på barneskoler i kommunen	Miljø og samfunn og oppvekst og læring	Finansieres ved bruk av administrative ressurser. Bruk av kommunens klimamidler til premie	2022
Gjennomføre Barnetråkk-kampanje med barneskoler i kommunen	Miljø og samfunn og oppvekst og læring	Finansiert ved bruk av administrative ressurser. Bruk av kommunens klimamidler til premie	2022
Gjennomføre sykle til jobben aksjonen hvert år. Sette større fokus på aksjonen i 2023 som et ledd i holdningsskapende arbeid.	Miljø og samfunn	Finansiert ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Tilrettelegge for grønn mobilitet gjennom økt bruk av kollektivtransport og godstrafikk i Kongsvinger			
Vurdere og evaluere bybusstilbudet samt kollektivtilbud til tettstedene. Samarbeid med fylkeskommunen	Miljø og samfunn	Finansiert ved bruk av administrative ressurser.	2024 →
Delta sammen med Regionrådet på klimasatsprosjektet «Grønn transport og logistikk – nullutslipp»	Miljø og samfunn	Samlet kostnader for prosjektet 2 350 000. Finansiert med 700 000 av egne midler, 1 250 000 offentlige midler og 400 000 i klimasatsmidler fra miljødirektoratet.	2022 →

Forbruk, avfall, sirkulærøkonomi, innkjøp			
Tiltak	Avdeling	Finansiering	År
Forbruk			
Analysere kommunens forbruksmønster	RIIK, Miljø og samfunn	Finansiert ved bruk av administrative ressurser.	2024
Redusere kjøttforbruket og øke andel frukt, grønt, belgvekster og sesongvarer i kommunale virksomheter	Aktuelle kommunalområder	Finansiert ved bruk av administrative ressurser.	2023

Opprette et samarbeidsforum/møteplass mellom kommunens innkjøpere og lokale leverandører. Hensikten er bl.a. at kommunen kan varsle om fremtidige behov og ønsker og at lokale leverandører, f.eks. av matprodukter kan innstille seg på dette.	Miljø og samfunn	Finansiert ved bruk av administrative ressurser.	2024
Anskaffelser			
Lage sjekklister på vurderinger som skal gjøres før en anskaffelse (behov, gjenbruk, ombruk, reparasjon o.l. først før anskaffelse) Sjekklister i diverse prosjekter.	Miljø og samfunn	Finansiert ved bruk av administrative ressurser.	2024
Utarbeide klimafokusert konkurransegjennomføringsplan for anskaffelser (varer, tjenester, bygg og anleggsarbeid) over 1,3 millioner. Mal fra RIIK skal benyttes.	Miljø og samfunn, RIIK		2023
Gjennomføre klimasatsprosjekt «Mer klimavennlige innkjøp i Kongsvingerregionen»	RIIK	Finansieres gjennom egne midler kr 490 000 og klimasatsmidler fra miljødirektoratet kr 1 470 000	2022
Sirkulærøkonomi			
Delta på regionale prosjekter innen sirkulærøkonomi: <ul style="list-style-type: none"> • Kongssirk • verktøykasse for sirkulære anskaffelser • Sircle scan. 	Miljø og samfunn	Totalkostnadene for prosjektene er 2 000 000. Finansieres med 1 000 000 av Kongsvingerregionens egne midler og 1 000 000 skjønnsmidler fra statsforvalteren. I tillegg til administrative ressurser.	2022
Kildesortering			
GiR utarbeider en strategi/plan for å oppnå nasjonal målsetting for utsortering av matavfall og plast (gjelder husholdningsrenovasjon)	GIR	GIR: finansieres fra selvkostbudsjett	2022
GIR implementerer sortering av mat og plast i samarbeid med de andre eierkommunene (gjelder husholdningsrenovasjon)	Miljø og samfunn	GIR: finansieres fra selvkostbudsjett	2023
Arbeide for å redusere avfallsmengder, øke resirkulering og materialgjenvinning til minimum 65 prosent, i tråd med EUs krav 70 prosent av	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser. Hos GIR	2023 →

matavfallet og plastavfallet fra husholdningene sorteres innen 2035. Informasjon.		finansieres dette fra selvkost.	
Redusere matavfall fra kommunens egne institusjoner	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022
Pilotprosjekt			
Utrede lokal løsning for etablering av biogassanlegg, eller relevant anlegg, for håndtering av slam og annet organisk materiale etter 2035.	Miljø og samfunn, GIVAS, GIR	Givas og Gir finansierer prosjektet fra selvkost Kan søke støtte hos Enova.	2025
Vurdere og utrede muligheter for å bruke avfall som ressurs ved å se på muligheten rundt å etablere et ombrukssenter/kjøpesenter for ombruk.	Miljø og samfunn, GIR	Kostnad ukjent. Kan være aktuelt å søke støtte fra eksterne til finansieringen	2022 →

Landbruk			
Tiltak	Avdeling	Finansiering	År
Drift			
Kommunen tar initiativ til etablering av et samarbeid med gårdbrukere og andre for å implementere alternativer til oljefyring i driftsbygg.	Næring og miljø	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2025
Bidra til at «Klimakalkulatoren» tas i bruk av aktører i jordbruket.	Næring og miljø	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Skogforvaltning			
Kongsvinger skal forvalte kommuneskogen slik at karbonlagrene og naturmangfoldet i skogen ivaretas, gir naturen mulighet til å tilpasse seg klimaendringene og slik at skogens bidrag til å forebygge konsekvenser av klimaendringer bevares.	Næring og miljø	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Kommunen skal vurdere skog og utmarksområder som karbonbinder ved arealbruksendringer.	Næring og miljø	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Skogbrukstiltak som gir positive utslag på både klima, naturmangfold og friluftsliv, skal prioriteres	Næring og miljø	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →

Følge opp skogbrukets økonomiske og juridiske virkemidler tettere, bl.a. med tanke på foryngelsesplikten	Næring og miljø	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Ta initiativ til et FoU-prosjekt – skogbehandlingsstrategier for økt CO2-binding i jord.	Næring og miljø	Kostnad ukjent. Kan være aktuelt å søke støtte fra eksterne til finansieringen	2024
Kompetanseheving			
Gi støtte til bønder som deltar på kompetansehevende kurs/arrangementer innenfor klima og miljø.	Næring og miljø	Finansieres gjennom bruk av midler i stimuleringspakke som er rettet mot kunnskap og formidling.	2022

Klimatilpasninger og by- og tettstedsutvikling			
Tiltak	Avdeling	Finansiering	År
Arealplanlegging og arealbruk			
Lage sjekklister som sikrer at hensynet til klimaendringer og naturmangfold inkluderes i all relevant planlegging (kommuneplan, reguleringsplaner osv.).	Areal og byutvikling	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2023
Gjennomføre prosjekt for å kartlegge klimagassutslippene fra arealbrukssektoren og karbonrike områder i Kongsvinger.	Miljø og samfunn	Kostnad er kr 1 790 000. Av dette finansieres 690 000 av egne midler (klimamidler) og 1 100 000 er søkt støtte fra Miljødirektoratet. Prosjektet er avhengig av økonomisk støtte.	2022 - 2023
Kartlegging av nydyrking, nedbygging og nye torvuttak av myr for å få økt fokus på karbonlagrene i disse områdene. Lage klimaregnskap for myrer som bygges ned	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2023 →
Sikre at det blir utarbeidet areal- og klimaregnskap for all utbygging	Miljø og samfunn		2023
Vann og våtmarksområder			

Legge fram en handlingsplan for overvann Eksisterende flomveger i terrenget skal bevares og ved behov skal det avsettes areal for nye flomveger.	GIVAS, Næring og miljø, Areal og byutvikling	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022
Lage en oversikt over bekkelukkinger og muligheten for å gjenåpne bekker i Kongsvinger by.	GIVAS, Næring og miljø, Areal og byutvikling	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Jobbe for samarbeid med staten om restaurering av myrer og våtmarksområder i Kongsvinger.	Miljø og samfunn	Kostnad er ukjent.	2023 →
Avløp			
Redusere tap av vann gjennom lekkasjer i rørsystem. – GIVAS	GIVAS	Finansieres av GIVAS	2022 →
Ved utbygging av gamle rør skal det vurderes mest mulig klimavennlig metode for gjennomføring av dette (No-dig, etc.)	GIVAS	Finansieres av GIVAS	2022 →
Energieffektivitet merkes ut som en sentral planleggingsparameter i ny hovedplan for avløpssystemet i kommunen	GIVAS	Finansieres av GIVAS	
Miljø og naturmangfold			
Fremme politisk sak med vurdering av behov for plan for naturmangfold	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2023
Blomstereng etableres og holdes i hevd	KKeiendom	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Arbeide for at deponier ikke lekker forurenset sigevann til elver og bekker ved ekstremnedbør og for at overvann ikke ender i avløpsrørene	Miljø og samfunn, GIVAS		2024
Gi tilbakemeldinger til statsforvalteren på områder for naturkartlegging årlig	Miljø og samfunn		2022 →
Jobbe for å informere om, registrere og bekjempe fremmede arter	Miljø og samfunn		2022 →
Ståstedsanalyse			
¹ Gjennomføre en ståstedsanalyse utviklet av U4SSC KPI-måling	Miljø og samfunn		2023

Formidling og dialog			
Tiltak	Avdeling	Finansiering	År
Informasjon til lokalsamfunnet			
Kommunen tilbyr innbyggerne oppdatert informasjon om klimaspørsmål på kommunens hjemmeside	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2023
Aktivt dele positive historier fra kommunens klimaarbeid	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2023
Formidle klimatiltak som kan gjøres av den enkelte innbygger eller bedrift med utgangspunkt i folks hverdagsliv. Informere om gode klimaforbruksvalg	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2023
Kommunen legger til rette for kunnskapsutvikling og dialog mot det grønne skiftet i næringslivet	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2023
Kommunen legger til rette for kunnskapsutvikling og dialog mot innbyggerne mot det grønne skiftet	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2023
Informasjon i kommuneorganisasjonen			
Kommunalt klimanettverk – klimaansvarlige i «alle» enheter	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022
Implementere kunnskap på tvers av ulike fag og i selve skoleåret, slik at alle elever og barnehagebarn tilegner seg den kompetanse som er nødvendig for å fremme bærekraftig utvikling	Oppvekst og læring	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	
Samarbeide tettere med kommunene i Kongsvingerregionen og academia for å sikre at kommunene er godt rustet til å takle klimaendringene som kommer	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	
Gjennomføre kompetansehevingstiltak i samarbeid med høyskolesenteret og høyskolen i Innlandet	Miljø og samfunn og HIK/HINN	Kostnaden for prosjektet er kr 4 480 000. Av dette er egeninnsatsen henholdsvis 3 080 000 fra kommunen, 300 000 HIK, 90 000 HINN og 1 010 000 ekstern støtte. Prosjektet er avhengig av	2022 →

		ekstern støtte eller må nedskaleres.	
Få inn tema klima og miljø som en del av kommunens mal for saksframlegg.			
Styringsverktøy			
Kommunes system for klimastyring skal videreutvikles. Klimamål skal være styrende for kommunens budsjetter, og klimabudsjett skal inngå i kommunens årlige budsjetter. Hensyn til utslippsreduksjoner og et endret klima skal ivaretas i alle relevante beslutninger	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Utarbeide klimabudsjett for 2023 og innarbeidet dette i styringsdokumentet for 2023	Miljø og samfunn	Finansieres ved bruk av administrative ressurser.	2022 →
Kampanjer og erklæringer			
Følge opp Race-to-zero som kommunen ble med på i 2021	Miljø og samfunn		2022 →
Følge opp Osloregionens ordførererklæringen som Kongsvinger kommune har sluttet seg til.	Miljø og samfunn		2022 →
Pilotprosjekt			
Visningsrom: Et visningsrom hvor teknologi kan vises frem, eks: solcellepanel, landbruksteknologi?	Miljø og samfunn	Kostnaden er ukjent. Prosjektet er avhengig av samarbeid og ekstern støtte.	2023

¹ United for smart sustainable cities har utviklet et sett av internasjonale nøkkelindikatorer (Key performance indicators (KPI)) som skal gi byene en standardisert metode for å samle inn data og måle resultater, samt fremgang knyttet til oppfyllelse av bærekraftsmålene. Ved å gjøre undersøkelsen kan Kongsvinger sammenligne resultatene med andre byer, skaffe og formidle beste praksis, og sette standarder for fremgang. Indikatorene som ligger til grunn for innsamlingen er ferdig definert fra U4SSC.